

V1998-51 05.08.98

Konkurranseloven § 3-9 - dispensasjon fra konkurranseloven § 3-4 jf § 3-1 første ledd for Norges Takseringsforbunds etiske regel § 9

Sammendrag:

Norges Takseringsforbund gis dispensasjon fra forbudet mot prissamarbeid til å innta følgende bestemmelser i forbundets etiske regler: "En takstmann kan ikke avtale at honoraret skal være avhengig av takstbeløpet. En takstmann har ikke adgang til å motta noen begunstigelse i tillegg til taksthonoraret". Konkurransetilsynet vurderer det som samfunnsøkonomisk gunstig at NTF's medlemmer samarbeider om å standardisere tilbud som er med på å redusere forbrukernes usikkerhet med hensyn til takseringstjenestenes kvalitet.

Konkurransetilsynet viser til Deres brev av 17. juli 1998 der Norges Takseringsforbund (NTF) søker om dispensasjon fra konkurranseloven §§ 3-1 og 3-4 for å bruke NTF's etiske regel § 9. De etiske reglene gjelder for NTF's 800 medlemmer.

Forholdet til konkurranseloven

Etter konkurranseloven § 3-4 første ledd forbys sammenslutninger av ervervsdrivende selv å fastsette eller oppfordre til reguleringer som er nevnt i §§ 3-1 til 3-3. NTF er en sammenslutning av ervervsdrivende og omfattes derfor av bestemmelsene i konkurranseloven § 3-4. Dersom NTF fastsetter eller oppfordrer til bruk av bestemmelser som er i strid med konkurranseloven §§ 3-1 til 3-3, vil dette rammes av forbudet i § 3-4.

Det må derfor foretas en vurdering av om § 9 i NTF's etiske regler inneholder klausuler som er i strid med forbudene i konkurranseloven § 3-1 til 3-3.

Konkurranseloven § 3-1 første ledd forbyr to eller flere ervervsdrivende for salg av varer eller tjenester ved avtale, samordne praksis eller på annen måte som er egnet til å påvirke konkurransen, fastsette eller søke å påvirke priser, avanser eller rabatter.

Spørsmålet er om NTF gjennom § 9 i sine etiske reglene "fastsetter eller søker å påvirke priser" for takseringstjenester på en "måte som er egnet til å påvirke konkurransen". § 9 lyder:

En takstmann kan ikke avtale at honoraret skal være avhengig av takstbeløpet. En takstmann har ikke adgang til å motta noen begunstigelse i tillegg til taksthonoraret. Med mindre honoraret er avtalt på forhånd, har takstmannen, etter anmodning fra oppdragsgiveren, plikt til å opplyse om hvordan honoraret hans er beregnet.

De to første setningene i § 9 antas å omfattes av forbudet mot prissamarbeid i konkurranseloven § 3-4, jf § 3-1. Konkurransetilsynet kan med hjemmel i konkurranseloven § 3-9 dispensere fra § 3-1 dersom minst ett av følgende vilkår er oppfylt:

- (a) konkurransereguleringen innebærer at konkurransen i vedkommende marked forsterkes,
- (b) det må forventes effektivitetsgevinster som mer enn oppveier tapet ved konkurransebegrensningen,
- (c) konkurransereguleringen har liten konkurransemessig betydning, eller
- (d) det foreligger særlige hensyn.

Konkurransetilsynets vurdering og vedtak

Den første setningen i § 9 i NTF's etiske regler vil bidra til at takstbeløpet ikke vil bli påvirket av hvordan honoraret beregnes. Konkurransetilsynet anser det som positivt at medlemmene på denne måten forhindres fra å sette urimelige høye takster ut fra ønsket om økt honorar. Takstmannen får på denne måten ikke muligheten til å utnytte den manglende informasjonen på forbrukersiden til å sette urimelige takstverdier. Klausulen "En takstmann kan ikke avtale at honoraret skal være avhengig av takstbeløpet" er med på å beskytte forbrukernes interesser, samtidig som NTF's medlemmer blir mer attraktive som takstmenn.

Den andre setningen i § 9 sier at takstmannen ikke kan motta noen begunstigelse i tillegg til taksthonoraret. Kundene trenger ikke å regne om verdien av tilleggsytelser, prosentbaserte provisjoner og andre former for begunstigelse. Dette fører til at det blir lettere for forbrukeren å orientere seg om prisene dersom en ønsker å sammenligne priser hos ulike tjenesteytere. Oversikt over priser er en forutsetning for virksom konkurranse og derigjennom effektiv ressursbruk. Forbrukerne vil ved god prisopplysning unngå å kjøpe tjenester som de mener er for høyt priset og prisene vil derfor holde et riktig nivå.

Det er samfunnsøkonomisk gunstig at NTF's medlemmer samarbeider om å standardisere tilbudene, selv om dette kommer i konflikt med forbudet i § 3-1. § 9 inneholder klausuler som er med på å redusere forbrukernes usikkerhet med hensyn til takseringstjenestenes kvalitet og i tillegg vil det foreligge reduserte søkerkostnader for forbrukeren. På denne bakgrunn og med hjemmel i konkurranseloven § 3-9 litra b) har konkurransetilsynet fattet følgende vedtak:

Norges Takseringsforbund gis dispensasjon fra konkurranseloven § 3-4, jf §3-1 til å innta følgende bestemmelser i forbundets etiske regler: "En takstmann kan ikke avtale at honoraret skal være avhengig av takstbeløpet. En takstmann har ikke adgang til å motta noen begunstigelse i tillegg til taksthonoraret".

Vedtaket trer i kraft straks og gjelder til 5. august 2003.

Dispensasjonen kan trekkes tilbake dersom forutsetningene for dispensasjonen ikke lenger er tilstede. Dersom der er behov for dispensasjon ut over utløpsdatoen, bes de søke i god tid.

Vedtaket kan påklages innen tre uker. En eventuell klage stiles Arbeids- og administrasjonsdepartementet, men sendes Konkurransetilsynet. For øvrig vises til vedlagt klageskjema "Melding om rett til å klage over forvaltningsvedtak".

Konkurransetilsynet har i tillegg en kommentar til den siste setningen i § 9 i NTF's etiske regler som

lyder: "Med mindre honoraret er avtalt på forhånd, har takstmannen, etter anmodning fra oppdragsgiveren, plikt til å opplyse hvordan hans honorar er beregnet". Konkurransetilsynet gjør oppmerksom på at i forskrifter om prisopplysning på tjenester av 28. november 1997 står det i § 6 andre ledd at "For tjenester hvor det er forhåndsavtalt fast pris, gjelder plikten bare når forbrukeren krever at tjenesteyteren skriver regning, jf. § 36 i lov 16. juni 1989 nr. 63 om håndverkstjenester m.m for forbrukere". Med plikt menes her plikten til å gi spesifisert regning, med andre ord plikt til å opplyse om hvordan honoraret er beregnet. Oppdragsgiveren har altså plikt til å opplyse om hvordan honoraret er beregnet, uansett om honoraret er avtalt på forhånd eller ei, i den utstrekning forbrukeren ber om det.

[til toppen](#)